

Geef de dieren een naam!

Doelgroep	primair onderwijs – bovenbouw
Vorbereidingstijd	10-15 min.
Lesduur	45-60 min.
Kerndoelen (herzien sep. '24)	Nederlands: 6 (creatief taal gebruiken) 12 (vorm en betekenis beschouwen) Mens en natuur: 9 (organismen)
Taalperspectief (systemisch, individueel, sociaal-cultureel, historisch)	systemisch (hoe werkt taal) individueel (wat betekent taal voor mij) historisch (waar komt taal vandaan en waar gaat het naartoe) klassikaal en in groepjes
Lestype (klassikaal, groepjes, individueel)	
Materiaal/benodigdheden	- digibord om slides te laten zien - uitgeprinte invulbladen van naamloze insecten - potloden/stiften voor invulbladen (en mini-posters) - (eventueel) uitgeprinte mini-posters
Thematiek	taal en natuur, naamgeving
Competenties	observeren, creatief taalgebruik, reflecteren, samenwerken

Bronnen

'Hitlerkever, graafwesp: de etiketjes die we op de dieren plakken', Amber Witznitzer
(*Onze Taal*, 2025 nr. 3)

Achtergrond

Elk dier heeft een naam – of toch niet? In deze les ontdekken leerlingen hoe dieren aan hun naam komen. Ze leren over de Nederlandse én de Latijnse naamgeving, duiken kort in de geschiedenis van taxonomie en mogen zelf nieuwe dierennamen bedenken. Door te associëren op het uiterlijk van een dier wordt het creatief denken van de leerlingen gestimuleerd. Daarnaast reflecteren zij op gevoeligheden rond de naamgeving van dieren. Van de Europese honingbij tot de beyoncévlieg: leerlingen gaan nadenken over wat een naam eigenlijk zegt over een dier.

Deze les is gebaseerd op een van de artikelen uit het themanummer *Taal en dier* (Amber Witznitzer, 2025). Lees dit artikel voor meer context bij de les en voor verdere informatie over dit onderwerp.

Les (klassikaal en in groepjes)

Gebruik tijdens de hele les de slides over dierennamen.

In het bestand 'Tekst en vragen bij de slides' vind je achtergrondinformatie en vragen die je de leerlingen kunt stellen. Lees deze goed door voordat je aan de les begint.

Opbouw van de presentatie:

1. Hoe heet dit dier?

De les start klassikaal: samen bekijk je een aantal dieren op de slides. De leerlingen raden hoe deze dieren heten.

2. Planten en dieren namen geven

Je geeft een korte uitleg over het systeem van naamgeving bij dieren.

3. Bijzondere namen

Je bekijkt en bespreekt drie insecten die een bijzondere naam hebben gekregen.

4. De dierencommissie van Nederland

Leerlingen gaan nu zelf aan de slag: in tweetallen, in groepjes of eventueel individueel bedenken ze namen voor tien insecten die op dit moment nog geen officiële Nederlandse naam hebben.

Voor deze opdracht kun je de uitgeprinte invulbladen uitdelen waarop de leerlingen hun bedachte namen kunnen invullen. Er is ook een versie beschikbaar waarbij elk insect op een aparte mini-poster staat. Die kun je eventueel gebruiken als je posters wilt maken of de beste resultaten op een leuke manier in de klas wilt presenteren.

5. Reflecteren

Bespreek klassikaal de ervaring en het belang van dieren namen geven.

Video (klassikaal kijken)

Tim Franssen – Dierennamen

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=cw9LzVQDiXA>

Gebruik deze korte sketch (1:40 min.) als inleiding of afsluiting van de les.

Thuisopdracht (optioneel) (individueel)

Vertel de leerlingen dat er een miljoen soorten insecten leven op aarde en dat er nog wel vier miljoen soorten niet ontdekt zijn. Misschien ontdekken zij er wel eentje!

Laat kinderen op zoek gaan naar insecten in hun omgeving.

Gebruik hiervoor de zoekkaarten van EIS, het kenniscentrum voor insecten:

<https://kenniscentruminsecten.nl/zoekkaarten/>

Opdracht:

- Zoek insecten in de tuin, in het park of op het balkon.
- Maak een foto of teken het diertje.
- Gebruik een EIS-zoekkaart om te bepalen wat het is.
- Kun je het niet vinden? Geef het zelf een naam!